

Türkçe Öğretmeni Adaylarının Ders Planlamaya Yönelik Öz Yeterlilik Algıları

Ashlı Maden*, Mete Yusuf Ustabulut**

Makale Geliş Tarihi: 30/08/2022

Makale Kabul Tarihi: 16/11/2022

DOI: 10.35675/befdergi.1168759

Öz

Araştırmada, hizmet öncesi eğitim alan Türkçe öğretmeni adaylarının ders planlamaya yönelik öz yeterlilik algılarının tespit edilmesi ve çeşitli değişkenlerin yeterlilik algısı üzerindeki etkisinin ortaya konulması amaçlanmıştır. Çalışmada nicel modellerden tarama kullanılmıştır. Araştırmanın örneklemi, Bayburt Üniversitesi Eğitim Fakültesi Türkçe Öğretmenliği lisans programında öğrenim gören adaylar arasından belirlenmiştir. Adayların ders planı hazırlama yeterliklerine ilişkin verilerin analizinde nicel istatistiklerden yararlanılmıştır. Araştırma sonucunda, Türkçe öğretmeni adaylarının ders planı hazırlamaya yönelik öz yeterlilik algılarının Katılıyorum aralığına denk geldiği, adayların Türkçe dersini planlama konusunda kendilerini yeterli gördüğü tespit edilmiştir. Ders planı hazırlama öz yeterliliği üzerinde adayların cinsiyet durumlarının etkili bir değişken olmadığı görülmüştür. Ancak sınıf düzeyi ve başarı ortalamasına bağlı olarak ders planı hazırlamaya dair öz yeterlilik algısının yükseldiği, akademik gelişim ve başarının algı üzerinde olumlu etkiye sahip olduğu ulaşılan sonuçlar arasındadır.

Anahtar Kelimeler: Türkçe, öğretmen adayı, ders planı, öz yeterlilik, algı

Self-Efficacy Perceptions of Turkish Teacher Candidates towards Lesson Planning

Abstract

In the research aimed to determine the self-efficacy perceptions of Turkish teacher candidates who received pre-service education towards lesson planning and to reveal the effect of various variables on the perception of efficacy. In this research, which aims to determine the self-efficacy perceptions of Turkish teacher candidates towards lesson planning and thus reveal an existing situation, survey from quantitative models was used. The sample of the research was created based on easy accessibility and applicability. In this direction, the sample was determined among the candidates studying at the Bayburt University Faculty of Education Turkish Language Teaching undergraduate program. Quantitative statistics were used to analysis the data on the candidates' competencies in preparing a lesson plan. As a result, the

* Bayburt Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe ve Sosyal Bilimler Bölümü, Bayburt, Türkiye, asmaden25@gmail.com ORCID: 0000-0002-3336-0198

** Bayburt Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe ve Sosyal Bilimler Bölümü, Bayburt, Türkiye, meteustabulut@bayburt.edu.tr ORCID: 0000-0002-8864-645X

Kaynak Gösterme: Maden, A., & Ustabulut, M.Y. (2022). Türkçe öğretmeni adaylarının ders planlamaya yönelik öz yeterlilik algıları. *Bayburt Eğitim Fakültesi Dergisi*, 17(36), 1497-1513.

research concluded that the self-efficacy perceptions of Turkish teacher candidates who received pre-service training in preparing lesson plans coincided with the Agree range, and the candidates considered themselves competent in planning Turkish lessons. It has been observed that the gender of the candidates is not an effective variable on the self-efficacy of lesson plan preparation. However, depending on the grade level and average achievement, the perception of self-efficacy in preparing a lesson plan increases, and academic development and success have a positive effect on the perception.

Keywords: *Turkish, teacher candidate, lesson planning, self-efficacy, perceptions.*

Giriş

Dil öğretiminde; amaç, içerik, öğretme – öğrenme durumları ile ölçme aşamalarının çok dikkatle ve iyi biçimde planlanması gerekmektedir. Planlama yaparken amaca ulaşabilmek için öğrenci, içerik, ortam ve öğretmen gibi etkenlerin özelliklerini dikkate almak zorunludur.

Öğretmenlerin öğretim programını etkili kullanması, dersin amacına, işlenecek konuya ve öğrenme ortamına uygun öğretim yöntem ve tekniklerini seçmesi ve öğretim sürecini planlayabilmesi birçok açıdan önemlidir. Nitekim ilköğretim ve ortaöğretim düzeyinde öğretmenlerin takip etmesi gereken yıllık, ünite, günlük, ders planı gibi düzenlemelere dair bilgi ve becerilere sahip olması gerekmektedir. Türkçe derslerinde de ünitelendirilmiş yıllık plan, ders planı gibi planlamalar Türkçe öğretmenlerince takip edilmelidir. Bu nedenle, Türkçe derslerinde öğretmenlerin öğretim sürecini planlama becerileri amaca ulaşmada doğrudan etkilidir.

Eğitim sürecinde planlamanın birçok faydası vardır. Buna bağlı olarak öğretmen yetiştirme sürecinde bu konular üzerinde durulmaktadır. Meslek yaşamı içinde öğretmenler, hangi branşta ve seviyede olursa olsun, farklı türde planlar hazırlayarak öğretim sürecini hedeflere uygun olarak tamamlayabilirler. Öğretim süreci planlama, uygulama ve değerlendirme aşamalarından oluşur. Öğretim sürecinin başarısı ise büyük ölçüde öğretimin nitelikli bir biçimde planlanmasına bağlıdır (Demirel, 2011, s.13; Senemoğlu, 2015, s.396). Eğitimde planlama, genel anlamda, öğretim etkinliklerinin en akılcı ve düzenli şekilde nasıl yürütüleceğinin önceden ortaya konmasıdır (Demirel, 2011, s.12). Yine Senemoğlu'na (2015, s.396) göre, planlamanın üç temel işlevi vardır: öğreticiye duygusal bir güven verme; öğretimde işe koşulacak öğeleri, öğrenmeyi sağlayacak şekilde örgütlemeye imkân tanıma; öğreticinin kendi öğretim etkinliklerini izlemesini, değerlendirmesini ve düzeltmesini, diğer bir deyişle yansıtıcı düşünmesini/deneyimleri üzerine düşünmesini sağlama. Küçükahmet (2005) de eğitim öğretimin verimli olabilmesi için planlamanın gerekli olduğunu ifade etmektedir.

Eğitimde planlama denildiğinde akla gelen ilk kavramlardan biri ders planıdır. Ders planı, “bir ya da birkaç ders saatinde işlenecek konunun öngörülen amaçlarını, ana çizgilerini, bu konuya ilişkin deneyleri, tartışma sorularını, ödevleri, uygulama çalışmalarını, ders araç ve gereçlerini, değerlendirme yollarını belirten ve önceden

ilgili öğretmen ya da öğretmenlerce hazırlanan plan”dır (Oğuzkan, 1981, s.50). “Ders plânında yer alan öğrenme-öğretme etkinlikleri öğrencilerin katkısıyla gerçekleştirilir. Ders plânının uygulanmasından ders öğretmeni sorumludur” (Millî Eğitim Bakanlığı [MEB], 2003, s.442). Ders planı hazırlama becerisi, “öğretmen adayının kuramsal derslerde öğrendiği olgusal, kavramsal ve işlemsel bilgileri kendi anlamalarına dayalı olarak soyut modellere dönüştürerek, aktif yaşantısına yol gösterici olacak bir ders planı geliştirmesiyle ilgilidir” (Kablan, 2012). “Öğretmenin ihtiyaç duyması hâlinde, okulun şartlarına göre kılavuz kitaplarda yer alan plânların dışında da öğretim programına uygun ders planı hazırlanıp uygulanabilir. Ders defterine uygulanan etkinliğin adı veya etkinliğin ilgili olduğu kazanım yazılır” (MEB, 2005, s.603).

Khan (2011) ders planlamanın, bir öğretmeni önceden belirlenen hedeflere ulaşmak için doğru yola yönlendirdiğini, öğretmene tekniklerin ve stratejilerin daha ileri düzeyde uygulanması için kendini değerlendirmede bir yardımcı olduğunu; Hall ve Smith (2012) de bir öğretim olayından gelen yansımanın gelecekteki planlama ve uygulama süreçlerine önemli ölçüde katkıda bulunacağını; Tan, Kayabaşı ve Erdoğan (2002) ise öğretimde planlamayı neyi, niçin, ne zaman ve nasıl yapılacağını gösteren yazılı tasarı olarak tanımlamakta ve planlı çalışmanın başarıya ulaşmanın ön şartı olduğunu; Aykaç (2014) da öğretimde istenilen hedeflere ulaşılabilmesi için planlı çalışmaya ihtiyaç olduğunu belirtmektedir (akt. Yıldırım & Yıldırım, 2020, s.10). Öğretim sürecinin öğretim programında yer alan dersin ve öğrenme alanlarının amaçlarına göre düzenlenmesi gerekir. Bu nedenle sistemli biçimde dersin işlenebilmesi için planlı çalışmak zorunludur.

Sönmez’e (2003) göre istendik öğretmen davranışlarında gün geçtikçe anlamlı derecede bir azalma gerçekleşmektedir. Bunun içinde ders planı hazırlama ve düzenlemeye dair davranışlar da yer almaktadır. Nitekim öğretmenler ders planı hazırlamayı kuralı yerine getirmek ve yasak savmak için üstünkörü gerçekleştirilen bir görev olarak görmektedir. Besvinick (1960) öğretmenlerin planlarında gerekli ayrıntılara yer vermediğini ve hazırladıkları planların kendileri dışında anlaşılmadığını, Koç ve Yıldız (2012) öğretmen adaylarının planlama yaparken süreyi etkili kullanma, öğretim sürecine dair gerekli değişiklikleri yapma açısından eksiklik yaşadığını, Çolak ve Yabaş (2017) ise adayların hazırladığı planlarda öğrenen özellikleri, ön bilginin harekete geçirilmesi, çok yönlü düşünme, demokratik ortam, öğretmenin rehber ve yol gösterici rolü gibi yapılandırıcı öğrenme unsurlarına yeterince yer veremediklerini ifade etmektedir. Ünver (2002) ile Aşıroğlu ve arkadaşlarının (2018) konuyla ilgili araştırmasında da, öğretmen adaylarının ders planlamaya dair yeterli bilgi ve uygulama becerisine sahip olmadıklarına dair sonuçlara ulaşmıştır.

Öğretmenin ders planı hazırlama ve uygulamada sorun yaşanmasının temel nedenlerinden biri ders planlamadaki yeterliliği olabilir. Bu nedenle, öğretmen adaylarının ders planlamaya ilişkin öz yeterliklerinin ve bu yeterliklerin öğretmenin hangi özelliklerine göre değiştiğinin belirlenmesi eğitimde başarıyı artırmada,

öğretmen yetiştirme sürecinde ve hizmet içi faaliyetlere yol gösterici olmada fayda sağlayacaktır. Öz yeterlik algısı, bireyin bir hedefe ulaşmak ve bir iş/eylemde başarılı olabilmek için kendisine ilişkin algı veya inancı olarak tanımlanabilir. Öz yeterlik Bandura'nın sosyal bilişsel kuramına dayanan bir kavramdır (Senemoğlu, 2015). Bandura (1997'den akt. Aşkar & Umay, 2001, s.1) öz yeterliği "bireyin, belli bir performansı göstermek için gerekli etkinlikleri organize edip başarılı olarak yapma kapasitesi hakkında kendine ilişkin yargısı" şeklinde açıklar. Bu açıklama öz yeterliğin akademik başarı açısından önemli bir özellik olduğunu göstermektedir. Öz yeterlik "bireylerin kendileri için belirleyecekleri hedefleri, bu hedeflere ulaşmak için gösterecekleri çabayı, bu süreçte karşılaştıkları güçlüklerle ne kadar süre yüz yüze kalabileceklerini ve başarısızlık durumunda verecekleri tepkileri etkilemektedir" (Bıkmaz 2006, s.35). Öz yeterlik algısının insan davranışları üzerindeki bahsedilen etkileri, bu özelliğin birçok farklı alanda tespit edilmesini ve başarı düzeyi ile ilişkisini belirlemeyi gerekli kılmıştır. Öz yeterlik eğitim sürecinde başarı, tutum ve motivasyon gibi nitelikler için de belirleyici bir özelliktir. Bu nedenle dil ve özel olarak Türkçe öğretiminde öğrenci ve öğretmenin çeşitli durumlara dair öz yeterlik algısı araştırmalara konu olmuştur (Corkett, Hatt & Benedives, 2011; Çocuk ve diğerleri, 2015; Demir, 2014; Durukan & Maden, 2012; Gömleksiz ve diğ., 2010; İskender ve diğ., 2015; Karahan, 2017; Maden, 2010; Maden, 2020; Saracaloğlu & diğ., 2010; Schunk, 2003; Shell, Murphy & Brunning, 1989; Solheim, 2011; Tabrizi & Jafari, 2015; Ulu, 2018; Ülper, 2012; Ülper & Şirin, 2020; Yaman & Tulumcu, 2016; Yıldız, 2015; Yılmaz, Yiğit, & Kaşarç, 2012).

Eğitim ortamının düzenlenmesi için gerekli olan unsurların öğretim sürecine etkili biçimde yansıtılabilmesi için öğretmenlerin planlama konusunda yeterli olması zorunludur. Dolayısıyla öğretmenlerin meslek öncesinde kazanması gereken yeterliklerden biri de planlamadır. Bugün kılavuz kitap uygulanmayan derslerde öğretmenler ders planı ve yıllık plan hazırlamaktadır. Türkçe dersi içinde de bu durum geçerlidir. Bu nedenle, Türkçe öğretmenlerinin lisans döneminde plan hazırlamaya dair mesleki eğitimi uygulama düzeyinde almaları önem taşır. Zira öğretmen adaylarının hazırladığı ders veya etkinlik planlarının alan hâkimiyetine, deneyimine ve inançlarına ilişkin ipucu verdiği düşünülmektedir (Davies & Rogers, 2000). Türkçe öğretmen ve adaylarının yukarıda ifade edildiği üzere alan öz yeterlikleri çeşitli çalışmalarda incelenmişken plan hazırlama konusundaki yeterlikleriyle ilgili alan yazındaki çalışmalar sınırlıdır. Konuyla ilgili olarak Karagöz, Başoğlu ve Yücelşen'in (2017) Türkçe öğretmeni adaylarının lisans sürecindeki ilgili derslerde hazırladıkları planlarını incelemeyi; Erden ve Dilekçi'nin (2022) kılavuz kitap ve ders planlarına yönelik Türkçe öğretmenlerinin görüşlerini belirlemeyi ve Benzer'in (2011) probleme dayalı öğrenme modeline uygun Türkçe ders planı modeli sunmayı amaçlayan araştırmalarına alanyazından ulaşılabilir. Bahsedilen gerekçeler Türkçe öğretmeni adaylarının plan hazırlamaya ilişkin öz yeterlikleri ile ilgili durumun ortaya konulmasının alan yazın için fayda sağlayacağını göstermektedir.

Araştırmanın Amacı

Bahsedilen gerekçelerle araştırmada, hizmet öncesi eğitim alan Türkçe öğretmeni adaylarının ders planlamaya yönelik öz yeterlik algılarının tespit edilmesi ve çeşitli değişkenlerin yeterlik algısı üzerindeki etkisinin ortaya konulması amaçlanmıştır. Araştırmada ders planı hazırlama yeterlik algısı tespitinin yanında, cinsiyetin gelişim sürecinde oluşturduğu farklılıklar (Ersoy, 2009) dikkate alınarak ders planı hazırlama yeterliliği üzerindeki etkisinin, ayrıca yeterlik algısının akademik bilgi ve deneyimlerle (Aktaş, 2017) yükselebileceği öngörülerek öğrencilerin sınıf ve başarı düzeyleri değiştikçe ne şekilde değişim sergilediğinin belirlenmesi hedeflenmiştir. Araştırma amacı doğrultusunda, aşağıdaki alt problemlere cevap aranmıştır:

Türkçe öğretmeni adaylarının ders planı hazırlama öz yeterlik algıları ne düzeydedir?

Türkçe öğretmeni adaylarının ders planı hazırlama öz yeterlik algıları cinsiyete göre anlamlı farklılık göstermekte midir?

Türkçe öğretmeni adaylarının ders planı hazırlama öz yeterlik algıları sınıf düzeyine göre anlamlı farklılık göstermekte midir?

Türkçe öğretmeni adaylarının ders planı hazırlama öz yeterlik algıları başarı (AGNO) düzeyine göre anlamlı farklılık göstermekte midir?

Yöntem

Araştırmanın Modeli

Türkçe öğretmeni adaylarının ders planlamaya yönelik öz yeterlik algılarını tespit etmeyi ve belirlenen değişkenlere göre değerlendirmeyi, dolayısıyla var olan bir durumu ortaya koymayı amaçlayan bu araştırmada nicel modellerden *tarama* kullanılmıştır. Bu model geçmişte ya da hâlen var olan bir durumu olduğu gibi gerçekçi ve bütüncül biçimde betimlemeyi amaçlamaktadır (Karasar, 2010). Çalışma amacına bağlı olarak “ilişkisel tarama” modeline göre desenlenmiştir. İlişkisel tarama modeli, iki ve daha çok sayıdaki değişken arasındaki değişimin varlığını ve derecesini belirlemeyi amaçlayan bir özellik taşır (Karasar, 2010; Yıldırım & Şimşek, 2008).

Araştırma Örneklemi

Araştırmanın örneklemi, kolay ulaşılabilirlik ve uygulanabilirlik esasına bağlı olarak oluşturulmuştur. Bu doğrultuda örneklem, Bayburt Üniversitesi Eğitim Fakültesi Türkçe Öğretmenliği lisans programında öğrenim gören adaylar arasından belirlenmiştir. İlgili programda öğrenim gören adaylar arasından kolay uygulanabilir / uygun durum metodu ile örneklem seçilmiştir. Örneklem belirlenirken her sınıf düzeyi için birbirine yakın sayıda öğrencinin örneklemde bulunmasına dikkat edilmiş ve örneklem 192 öğretmen adayından oluşmuştur. Araştırmanın örnekleminde yer alan öğrencilere ait bilgiler aşağıdaki Tablo 1’de gösterilmiştir:

Tablo 1.

Cinsiyet Bilgileri

	<i>Frekans (f)</i>	<i>Yüzde (%)</i>
Kız	98	51,0
Erkek	94	49,0

Örnekleme yer alan adayların 98'i kız ve 94'ü erkeklerden oluşmaktadır.

Tablo 2.

Sınıf Düzeyleri

	<i>Frekans (f)</i>	<i>Yüzde (%)</i>
1. Sınıf	44	22,9
2. Sınıf	47	24,5
3. Sınıf	53	27,6
4. Sınıf	48	25,0

Örnekleme yer alan adayların 44'ünün 1. sınıfta, 47'sinin 2. sınıfta, 53'ünün 3. sınıfta ve 48'inin ise 4. sınıfta öğrenim gördüğü belirlenmiştir.

Tablo 3.

AGNO Düzeyleri

	<i>Frekans (f)</i>	<i>Yüzde (%)</i>
2,00'nin altında	-	-
2,00-2,50	28	14,5
2,51-3,00	65	33,9
3,01-3,50	75	39,1
3,51-4,00	24	12,5

Örnekleme yer alan adayların 28'inin 2,00-2,50 arasında, 65'inin 2,51-3,00, 75'inin 3,01-3,50 ve 24'ünün ise 3,51-4,00 arasında AGNO'ya sahip olduğu görülmüştür.

Verilerin Toplanması ve Analizi

Araştırma amacına bağlı olarak verilerin toplanmasında *Ders Planı Hazırlamaya Yönelik Öz Yeterlilik Ölçeği* kullanılmıştır. Ölçek, Türkçe öğretmeni adaylarının plan hazırlama yeterlik algılarını belirlemek için araştırmacılar tarafından hazırlanmıştır. Taslak ölçekte 18 Likert tipi madde yer almıştır. Ölçeğin kapsam geçerliğini sağlamak için 3 alan uzmanından görüş alınmıştır. Uzman görüşleri doğrultusunda 1 maddeye gerek olmadığı belirlenmiş ve çıkartılmıştır. Taslak ölçek, 40 öğretmen adayı üzerinde pilot uygulamaya tabi tutulmuştur. Pilot uygulama verileri üzerinde

yapılan Cronbach Alpha analizi sonrasında iç tutarlılık katsayısının 0,90 olduğu belirlenmiştir. Bunun yanında 1 maddenin güvenilirlik katsayısının 0,60'ın altında olduğu tespit edilmiş ve çıkartılmıştır. Yapılan analizler sonucunda, 16 maddelik ölçeğin geçerlik ve güvenilirlik değerlerinin uygulama için yeterli olduğu görülerek uygulamaya geçilmiştir. Uygulanan ölçekte; amaç ve kazanım, temaya hazırlık, metne ilişkin bilgiler, temel kavramlar, süre, yöntem ve teknikler, materyal ve dijital ortamlar, etkinlik, ölçme ve değerlendirme, diğer derslerle ilişki, derste yaşanacak aksaklıklara yönelik tedbirlerin planlanabilmesine ilişkin yeterlik maddeleri yer almıştır.

Verilerin toplanma sürecinde, ölçme aracının öğretmen adaylarına ise elden ulaştırılması planlanmış ancak uygulama sürecinde zaman ve veri analizine dair ihtiyaçtan dolayı elektronik ortamda da gönderilmiştir. Araştırmada elde edilen veriler, araştırma amacı ve alt problemleri doğrultusunda SPSS 16.0 programı kullanılarak çözümlenmiş; bulgular tablolar hâlinde sunulmuş ve yorumlanmıştır. Ölçeğin aralık değerlerini derecelendirmek için aralık hesaplama yoluna gidilmiştir. Bu doğrultuda ölçekte yer alan aralık değerlerine $n-1/n$ aralık genişliği formülü uygulanmıştır. Ölçekte “Tamamen Katılıyorum”, “Katılıyorum”, “Kararsızım”, “Katılmıyorum” ve “Kesinlikle Katılmıyorum” şeklinde 5 aralık yer almıştır. Bu seçenekler 1 ile 5 arasında değer taşımaktadır. Örneklemdaki adayların ölçekteki her bir maddeye katılma düzeyleri seçeneklere göre kodlanan puan aralığı (SKPA = $(5-1=4)$, $(4/5=0,80)$) formülü ile belirlenmiştir. Buna göre “Tamamen Katılıyorum” 4.21-5.00, “Katılıyorum” 3.41-4.20, “Kararsızım” 2.61-3.40, “Katılmıyorum” 1.81-2.60, “Kesinlikle Katılmıyorum” tercihinin 1.00-1.80 değerleri arasında olduğu kabul edilmiştir.

Adayların ders planı hazırlama yeterliklerine ilişkin verilerin analizinde nicel istatistiklerden yararlanılmıştır. Nicel istatistik tekniklerden aritmetik ortalama, t testi, ANOVA gibi tekniklere başvurulmuştur. Adayların ders planı hazırlama öz yeterliklerine ilişkin ortalamalarının çözümlenmesinde *aritmetik ortalama*; cinsiyet değişkeni için bağımsız örneklem *t* testi, sınıf ve AGNO düzeyi değişkenini test etmek için ise tek yönlü varyans analizi (ANOVA) kullanılmıştır. Elde edilen verilerin analizinde anlamlılık düzeyi 0,05 ($p<0,05$) olarak kabul edilmiştir.

Etik Kurul Onayı:

Araştırmaya, Bayburt Üniversitesi Etik Kurulu'nun 08.02.2022 tarih ve 17 sayılı kararıyla onay verilmiştir.

Bulgular

Türkçe öğretmeni adaylarının ders planı hazırlamaya yönelik öz yeterlik algılarını tespit etmeyi ve çeşitli değişkenler açısından değerlendirmeyi amaçlayan araştırmada ulaşılan bulgular, alt problemlere göre aşağıda tablolar hâlinde gösterilmiştir:

Türkçe Öğretmeni Adaylarının Ders Planı Hazırlama Öz Yeterlilik Algılarına Dair Bulgular

Türkçe öğretmeni adaylarının ders planı hazırlama öz yeterlilik algılarına ilişkin bulgular Tablo 4'te gösterilmiştir:

Tablo 4.
Ders planı hazırlama öz yeterlilik algısı

	Ortalama	Standart Sapma	Değer
Ders Planı	3,9681	0,53375	<i>Katılıyorum</i>
Öz Yeterlilik Algısı			

Tablo 4'te görüldüğü üzere, Türkçe öğretmeni adaylarının ders planı hazırlama öz yeterlilik algısı 3,96 ortalama ile *Katılıyorum* aralığına denk gelmektedir. Bu bulgular, adayların Türkçe derslerine yönelik plan hazırlama konusunda olumlu düzeyde yeterlilik algısına sahip olduğunu göstermektedir. Ulaşılan bulgulardan hareketle, adayların Türkçe dersinde amaca uygun ortam hazırlama, ders öncesi, sırası ve sonrasına dair yapılacakları belirleme açısından planlama yapabilecek yeterlikte olduğu söylenebilir.

Cinsiyet Değişkenine Dair Bulgular

Türkçe öğretmeni adaylarının ders planı hazırlama öz yeterlilik algılarının cinsiyet değişkeni ile ilişkisine dair bulgular Tablo 5'te gösterilmiştir:

Tablo 5.
Cinsiyet değişkenine ilişkin bulgular

	Cinsiyet	N	Ortalama	Standart Sapma	t	p
Ders Planı	Kız	98	3,9011	,50838	-1,785	0,076
Öz Yeterlilik Algısı	Erkek	94	4,0379	,55307		

Tablo 5'e göre, Türkçe öğretmeni adaylarının ders planı hazırlama öz yeterlilik algıları arasında cinsiyet değişkenine göre anlamlı farklılık bulunmamaktadır ($t=-1,785$, $p>0,05$). Bununla birlikte, erkek adayların plan hazırlama öz yeterlilik algısının kızlara göre küçük oranda yüksek olduğu görülmektedir.

Sınıf Düzeyi Değişkenine Dair Bulgular

Türkçe öğretmeni adaylarının ders planı hazırlama öz yeterlilik algılarının sınıf değişkeni ile ilişkisine dair bulgular Tablo 6'da gösterilmiştir:

Tablo 6.
Sınıf düzeyi değişkenine ilişkin bulgular

	Sınıf	N	Ortalama	Standart Sapma	F _(3,188)	p
Ders Planı Öz Yeterlik Algısı	1. Sınıf	44	3,3906	,09104	38,963	,000
	2. Sınıf	47	3,9801	,26775		
	3. Sınıf	52	4,1811	,33771		
	4. Sınıf	49	4,2411	,42715		

Tablo 6’da görüldüğü göre, Türkçe öğretmeni adaylarının ders planı hazırlama öz yeterlik algıları sınıf düzeyine göre değişmektedir. Bulgulara göre en yüksek yeterlik algısına sahip olan adaylar 4. sınıf öğrencileridir ($\bar{x}=4,24$). Bunu 3. sınıf ($\bar{x}=4,18$) ve 2. sınıf ($\bar{x}=3,98$) öğrencileri takip etmektedir. Ders planı hazırlamaya dair en düşük yeterlik algısına 1. sınıf ($\bar{x}=3,39$) öğrencilerinin sahip olduğu görülmektedir. Adayların ders planı hazırlama yeterlik algıları sınıf düzeyine göre değerlendirildiğinde, ortalamaları arasında sınıf düzeyi açısından anlamlı bir farklılığın olduğu tespit edilmiştir ($F=38,963$, $p<0,05$). Bu bulgu, Türkçe öğretmeni adaylarının öğrenim gördükleri sınıfa göre ders planı hazırlama yeterliklerinin giderek olumlu bir hâle evrildiğini ortaya koymaktadır. Nitekim sınıf düzeyine bağlı olarak mesleki bilgileri de artmaktadır. Ulaşılan bulgular bunu kanıtlar niteliktedir. Diğer taraftan sınıf özellikle 2. sınıftan itibaren ders planı hazırlama konusunda yeterlik kazanıldığına dair bulgular dikkat çekmektedir. Bu sonuç 2.sınıftan itibaren adayların gördükleri meslek bilgisi ve alan eğitimi dersleri ile açıklanabilir.

AGNO Değişkenine Dair Bulgular

Türkçe öğretmeni adaylarının ders planı hazırlama öz yeterlik algılarının sınıf değişkeni ile ilişkisine dair bulgular Tablo 7’de gösterilmiştir:

Tablo 7.

Sınıf düzeyi değişkenine ilişkin bulgular

	AGNO	N	Ortalama	Standart Sapma	F _(3,188)	p
Ders Planı Öz Yeterlik Algısı	2,00-2,50	28	3,7567	,28633	4,641	,004
	2,51-3,00	65	3,8587	,51708		
	3,01-3,50	75	4,1042	,53443		
	3,51-4,00	24	4,0859	,66600		

Tablo 7’de görüldüğü göre, Türkçe öğretmeni adaylarının ders planı hazırlama öz yeterlik algıları AGNO başarı düzeyine göre değişmektedir. Bulgulara göre en yüksek yeterlik algısına 3,01-3,50 arasında not ortalaması bulunan ($\bar{x}=4,10$) olan adaylar sahiptir. Bunu 3,51-4,00 ($\bar{x}=4,09$) ve 2,51-3,00 ($\bar{x}=3,86$) arasında not ortalamasına sahip olanlar takip etmektedir. Ders planı hazırlamada en düşük öz yeterliğe 2,00-2,50 ($\bar{x}=3,76$) arasında not ortalamasına sahip öğrenciler olduğu tespit edilmiştir. Adayların ders planı hazırlama yeterlik algıları AGNO düzeyine göre değerlendirildiğinde, ortalamaları arasında AGNO açısından anlamlı bir farklılığın olduğu tespit edilmiştir ($F=4,641$, $p<0,05$). Bulgulara göre, akademik başarı ile ders planı öz yeterliliği arasında ilişki olduğu görülmektedir. Nitekim not ortalaması ile birlikte öz yeterlik algı düzeyi de yükselmektedir. Ancak 4.sınıfta bu yükseliş düşük oranda sekteye uğramıştır. Ulaşılan bulgudan hareketle, ders planı hazırlama öz yeterliğinin akademik başarıya bağlı olarak yükseldiği söylenebilir. Diğer taraftan not ortalaması düşük olan adaylarda belirli düzeyde ders planı hazırlamaya dair öz yeterlik algısının olması mesleğe yönelik bir farkındalığın işareti olarak değerlendirilebilir.

Sonuç ve Tartışma

Hizmet öncesi Türkçe öğretmeni adaylarının ders planlamaya yönelik öz yeterlik algılarının tespit edilmesini ve cinsiyet, sınıf, AGNO değişkenlerinin yeterlik algısı üzerindeki etkisinin ortaya konulmasını amaçlayan araştırmada şu sonuçlara ulaşılmıştır:

Araştırmada ulaşılan bulgular, Türkçe öğretmeni adaylarının ders planı hazırlama öz yeterlik algılarının 3,96 ortalama ile *Katılıyorrum* aralığına denk geldiğini göstermiştir. Bu sonuç, Türkçe öğretmeni adaylarının amaç ve kazanım, temaya hazırlık, metne ilişkin bilgiler, temel kavramlar, süre, yöntem ve teknikler, materyal ve dijital ortamlar, etkinlik, ölçme ve değerlendirme, diğer derslerle ilişki, derste yaşanacak aksaklıklara yönelik tedbirler açısından planlama yapabilme konusunda gerekli algı ve inanca sahip olduğu şeklinde açıklanabilir. Hizmet öncesi eğitim alan adayların mesleki yaşamlarındaki öğretim başarısında etkili olacak ders planlamaya dair yeterli görmesi araştırmanın önemli sonuçlarından. Buna karşın Karagöz ve diğerlerinin (2017) Türkçe öğretmeni adaylarının staj sürecinde hazırladığı planları incelediği çalışmada, biçim ve içerik açısından eksiklikler gözlenmiştir. Copriady’ın (2014) araştırmasında da öğretmenlerin planlama konusunda kendilerini orta düzeyde yeterli gördüğü ortaya konmuştur. Yıldırım ve Yıldırım’ın (2020) ortaokul öğretmenlerinin ders planlama yeterlikleri üzerine yaptığı araştırmada da öğretmenlerin ders planlama bakımından kendilerini oldukça yeterli gördüklerine dair ulaşılan sonuçlar araştırma bulguları ile örtüşmektedir. Karacaoğlu’nun (2008) öğretmen yeterlikleri ile ilgili çalışmasında ders planlamaya dair ulaşılan sonuçlar araştırmayı desteklemektedir. Bununla birlikte, kız ve erkek Türkçe öğretmeni adaylarının ders planı hazırlama öz yeterliğine dair algılarının birbirine yakın düzeyde olduğu, anlamlı farklılık göstermediği de belirlenmiştir. Yıldırım ve Yıldırım’ın

(2020) konuyla ilgili çalışmasında da benzer sonuçlara ulaşılmıştır. Bulut (2014) da öğretmen yeterliklerine dair yaptığı incelemede, cinsiyet değişkeninin ders planlama yeterliği üzerinde anlamlı etkisinin olmadığını tespit etmiştir.

Hizmet öncesinde Türkçe öğretimine yönelik alan hâkimiyeti, meslek bilgisi ve genel kültüre dair bilgi ve beceri kazanan adayların lisans öğrenimindeki gelişimi diğer birçok mesleki beceride olduğu gibi ders planı hazırlamada etkili bir durumdur.

Araştırma bulguları da bunu kanıtlar niteliktedir. Zira bulgulara göre, Türkçe öğretmeni adaylarının ders planı hazırlama öz yeterlik algılarının sınıf düzeyine bağlı olarak arttığı tespit edilmiştir. Ders planı hazırlama konusunda en yüksek yeterlik algısına son sınıf öğrencileri, en düşük algı düzeyine ise birinci sınıf öğrencilerinin sahip olduğu görülmüştür. Özellikle Türkçe Öğretmenliği lisans programı müfredatında (Yükseköğretim Kurulu, 2018) yer alan meslek bilgisi ve alan eğitimi derslerine bağlı olarak ikinci sınıftan itibaren ders planı hazırlama konusunda adaylarda bir farkındalığın olduğu gözlenmektedir. Aşiroğlu ve Koç Akran'ın (2018) 2. sınıf öğrencilerinin ders kapsamında hazırladığı planlara ve planlama hazırlama performanslarına yönelik araştırmasında, orta düzeyde (%66) başarı sergilendiği belirlenmiştir. 2. sınıflarda orta düzeyde ulaşılan sonuç araştırmanın 2. sınıftan itibaren artan öz yeterlik algısı bulgularını desteklemektedir. Bunun yanında Gömleksiz ve diğerleri (2020) Türkçe öğretmeni adaylarının öz yeterlik algılarıyla ilgili çalışmasında, bazı öz yeterlik boyutlarında sınıf düzeyinin etkili olduğu görülmüştür. Bu sonuçtan hareketle, lisans programındaki hizmet öncesi eğitimin adayları mesleğe hazırlamada ders planlama açısından olumlu etkide bulunduğu söylenebilir.

Mesleki bilgi ve becerilerinin kazanılmasına dair durumun ortaya konulmasında sınıf düzeyi gibi akademik başarı da belirleyici bir değişkendir. Bu doğrultuda araştırmada, Türkçe öğretmeni adaylarının ders planı hazırlama öz yeterlik algılarının akademik genel not ortalamalarına göre değişiklik gösterdiği tespit edilmiştir. Ulaşılan bulgulara göre, en yüksek ders planı hazırlama yeterliğine (4.00 not sistemine göre) 3,01-3,50 arası ortalama aralığındaki Türkçe öğretmeni adaylarının sahip olduğu görülmüştür. Daha sonra en yüksek not ortalaması aralığı olan 3,51-4,00 arasındaki adaylar gelmektedir. İki not ortalama aralığının da en yüksek başarı düzeyine denk gelmesi akademik başarının ders planı hazırlama öz yeterliği algısı üzerinde olumlu bir etkisinin olduğunu göstermektedir. En düşük ders planı hazırlama öz yeterliğinin 2,00-2,50 aralığında not ortalamasına sahip olan adaylarda gözlenmesi de bunu kanıtlamaktadır. Nitekim adayların ders planı hazırlama yeterlik algılarının AGNO'ya göre analizi sonucunda anlamlı bir farklılığın olduğu tespit edilmiştir. Coşkun, Gelen ve Öztürk'ün (2009) 4. sınıfta öğrenim gören Türkçe öğretmeni adaylarının yeterlik algıları ile ilgili çalışmasında, not ortalamasının yeterlikler üzerine etkisinin olmadığını tespiti araştırma sonuçları ile çelişmektedir. Ancak ilgili sonuç sadece bir sınıf düzeyini kapsadığı için araştırma sonuçlarını doğrudan açıklamada yeterli olmayacaktır. Ülper ve Bağcı'nın (2012) konuyla ilgili

araştırmasında ise öz yeterlik algısının başarı durumuna göre anlamlı farklılık gösterdiği şeklinde sonuçlara ulaşılmıştır. Bunların yanında örneklemedeki adaylar arasında 2.00 ve altında not ortalamasına sahip olan öğrenci bulunmadığı da belirlenmiştir. Bu sonuç, Türkçe öğretmeni adaylarının ders planlama öz yeterlik algısının hizmet öncesindeki lisans akademik başarısına bağlı olarak yükseldiği şeklinde açıklanabilir.

Sonuç olarak araştırmada, hizmet öncesi eğitim alan Türkçe öğretmeni adaylarının ders planı hazırlamaya yönelik öz yeterlik algılarının *Katılıyorum* aralığına denk geldiği, adayların Türkçe dersini planlama konusunda kendilerini yeterli gördüğü tespit edilmiştir. Ders planı hazırlama öz yeterliği üzerinde adayların cinsiyet durumlarının etkili bir değişken olmadığı görülmüştür. Ancak sınıf düzeyi ve başarı ortalamasına bağlı olarak ders planı hazırlamaya dair öz yeterlik algısının yükseldiği, akademik gelişim ve başarının algı üzerinde olumlu etkiye sahip olduğu ulaşılan sonuçlar arasındadır.

Öneriler

Araştırma sonuçlarından hareketle şu öneriler sunulabilir:

Türkçe öğretmeni adaylarına *Öğretim İlke ve Yöntemleri* gibi meslek bilgisi derslerinde verilen planlamaya dair kuramsal bilgilerin *Okuma, Dinleme, Konuşma* ve *Yazma Eğitimi* gibi alan eğitimi derslerinde uygulamaya aktarılmasında fayda vardır.

Türkçe öğretmeni adaylarına lisans programındaki ilgili derslerde işlenen konuların plan hazırlarken ne şekilde işe yaracağına değinilmeli, konuların planlamadaki yeri ile ilişki kurulmalıdır.

Türkçe öğretmeni adaylarına mesleğe başladıktan sonra güncel gelişmelere uyum sağlamaları için hizmet için eğitimler verilmelidir. Bunlar içerisinde planlama, plan hazırlamanın önemi ve yaşanan gelişmeleri konu alan seminerlere de yer verilmelidir.

Çıkar Çatışması ve Etik Bildirimi

Yazarlar aralarında çıkar çatışması bulunmadığını ve tüm araştırmacıların çalışmaya katkı sunduğunu beyan etmiştir. Yazarlar tüm etik kurallara uyduklarını bildirmiştir.

Kaynakça

Aktaş, H. (2017). Akademik güdülenme ile akademik öz yeterlik arasındaki ilişki: İlahiyat fakültesi öğrencileri üzerine ampirik bir araştırma. *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 6(3), 1376-1398.

Aşıroğlu, S., & Koç Akran, S. (2018). Öğretmen adaylarının ders planlarının ve öğretim uygulamalarının incelenmesi. *E-Kafkas Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 5(3), 1-13.

- Aşkar, P., & Umay, A. (2001). İlköğretim matematik öğretmenliği öğrencilerinin bilgisayarla ilgili öz-yeterlik algısı. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 21, 1-8.
- Aykaç, N. (2014). *Öğretim ilke ve yöntemleri*. Pegem Akademi.
- Bandura, A. (1997). *Self-efficacy: the exercise of control.*: W.H. Freeman and Company.
- Benzer, A. (2011). Probleme dayalı öğrenme yaklaşımı ile Türkçe ders planının hazırlanması. *Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, 30, 268-287.
- Besvinick, S. L. (1960). An effective daily lesson plan. *The Clearing House*, 7(34), 431-433.
- Bıkmaz, F. H. (2006). Fen öğretiminde öz- yeterlik inançları ve etkili fen dersine ilişkin görüşler. *Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 25, 34-44.
- Bulut, İ. (2014). Öğretmenlerin öğrenme ve öğretme sürecine ilişkin yeterlik algıları. *İlköğretim Online*, 13(2), 577-593.
- Copriady, J. (2014). Teachers competency in the teaching and learning of chemistry practical. *Mediterranean Journal of Social Sciences*, 5(8), 312-318.
- Corkett, J., Hatt, B., & Benevides, T. (2011). Student and teacher selfefficacy and the connection to reading and writing. *Canadian Journal of Education*, 34, 65-98.
- Coşkun, E., Gelen, İ., & Öztürk, E. (2009). Türkçe öğretmeni adaylarının öğretimi planlama, uygulama ve değerlendirme yeterlik algıları. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 6(12), 140-163.
- Çocuk, H. E., Alıcı, D., & Çakır, Ö. (2015). Türkçe öğretmenliği özyeterlik algısı ölçeğinin geliştirilmesi: Güvenirlilik ve geçerlik çalışması. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 48(2), 1-18.
- Çolak, E., & Yabaş, D. (2017). Öğretmen adaylarının ders planlarının yapılandırmacı yaklaşımı uygulamaya yönelik öz yeterlilik inanç düzeyleri açısından incelenmesi. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18(2), 86-103.
- Davies, D., & Rogers, M. (2000). Pre-service primary teachers' planning for science and technology activities: influences and constraints. *Research in Science & Technological Education*, 18(2), 216- 225.
- Demir, T. (2014). Yazma öz yeterlik ölçeğinin Türkçe formunun geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *e - Kafkas Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 1(1), 67-74
- Demirel, Ö. (2011). *Öğretim ilke ve yöntemleri - öğretme sanatı* (18. baskı). Pegem Akademi.
- Durukan, E., & Maden, S. (2012). Türkçe dersi öz yeterlik algısı ölçeği (TDÖAÖ): güvenilirlik ve geçerlik çalışması. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 43, 164-173.
- Erden, B., & Dilekçi, A. (2022). Türkçe öğretiminde bir ihtiyaç olarak kılavuz kitaplar ve ders planı. *Millî Eğitim Dergisi*, 51(233), 623-642.
- Ersoy, E. (2009). Cinsiyet kültürü içerisinde kadın ve erkek kimliği (Malatya örneği). *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 19(2), 209-230.

- Gömlüksiz, M. N., Sinan, A. T., & Doğan, F. N. (2020). Türkçe öğretmeni adaylarının Türkçe öğretmenliği öz yeterlik algıları. *Turkish Studies*, 15(8), 3471-3505. <https://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.47259>
- Hall, T. J., & Smith, M. A. (2012). Teacher planning, instruction and reflection: What we know about teacher cognitive processes. *Quest*, 58(4), 424-442.
- İskender, H., Yiğit, F., & Bektaş, R. (2015). Türkçe öğretmenlerinin özel alan yeterliklerine yönelik görüşlerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim (TEKE) Dergisi*, 4(1), 305-327.
- Kablan, Z. (2012). Öğretmen adaylarının ders planı hazırlama ve uygulama becerilerine bilişsel öğrenme ve somut yaşantı düzeylerinin etkisi. *Eğitim ve Bilim*, 163(37), 239-253.
- Karacaoğlu, Ö.C. (2008). Öğretmenlerin yeterlilik algıları. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 5(1), 70-97.
- Karagöz, M., Ak Başoğlu, D., & Yücelşen, N. (2017). Türkçe öğretmeni adaylarının ders planı hazırlamadaki yeterlikleri (Hasan Ali Yücel eğitim fakültesi örneği). *International Journal of Language Academy*, 5(7), 67-80.
- Karahan, B. Ü. (2017). 8. sınıf öğrencilerinin okuma alışkanlığına yönelik tutumlarının Türkçe dersi öz yeterlik algıları ile ilişkisi. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi* 6(4), 2616-2626.
- Karasar, N. (2010). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Nobel.
- Khan, I.A. (2011). Lesson planning for reading: an effective teaching strategy in EFL classrooms. *Elixir Social Studies*, 37, 3958-3964.
- Koç, C., & Yıldız, H. (2012). Öğretmenlik uygulamasının yansıtıcıları: Günlükler. *Eğitim ve Bilim*, 37(164), 223-236.
- Küçükahmet, L. (2005). *Öğretimde planlama ve değerlendirme*. Nobel.
- Maden, S. (2010). Türkçe öğretmenlerinin drama yöntemini kullanmaya yönelik öz yeterlikleri. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 7(14), 259-274.
- Maden, A. (2020). Ortaokul öğrencilerinin Türkçe dersi öz yeterlik algıları. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*, 9(3), 1136-1150.
- Millî Eğitim Bakanlığı (2003). Eğitim ve öğretim çalışmalarının plânlı yürütülmesine ilişkin yönerge. *Tebliğler Dergisi*, 66(2551), 403-482. <http://tebligler.meb.gov.tr/index.php/tuem-sayilar/viewcategory/67-2003> adresinden erişilmiştir.
- Millî Eğitim Bakanlığı (2005). Eğitim ve öğretim çalışmalarının plânlı yürütülmesine ilişkin yönergede değişiklik yapılmasına dair yönerge. *Tebliğler Dergisi*, 68(2575), 603. http://tebligler.meb.gov.tr/index.php/tuem_sayilar/viewcategory/69-2005 adresinden erişilmiştir.
- Oğuzkan, A. F. (1981). *Eğitim terimleri sözlüğü* (2. Baskı). Türk Dil Kurumu.
- Saracaloğlu, A.S., Karasakaloğlu, N., & Gencel, İ.E. (2010). Türkçe öğretmenlerinin öz yeterlik düzeylerinin çeşitli değişkenlere göre incelenmesi. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 33, 265-283.

- Schunk, D. H. (2003). Self-efficacy for reading and writing: influence of modeling, goal setting, and self-evaluation. *Reading & Writing Quarterly*, 19(2), 159-172.
- Senemoğlu, N. (2015). *Gelişim, öğrenme ve öğretim –kuramdan uygulamaya*. Yargı.
- Shell, D.F., Murphy, C.C., & Bruning, R.H. (1989). Self-efficacy and outcome expectancy mechanisms in reading and writing achievement. *Journal of Educational Psychology*, 81(1), 91-100.
- Solheim, O.J. (2011) The impact of reading self-efficacy and task value on reading comprehension scores in different item formats. *Reading Psychology*, 32(1), 1-27.
- Sönmez, V. (Ed.). (2003). *Öğretmenlik mesleğine giriş*. Anı.
- Tabrizi, A.R.N., & Jafari, M. (2015). The relationship among critical thinking, self-efficacy, and Iranian EFL learners' reading comprehension ability with different proficiency levels. *Academic Research International*, 6(2), 412-427.
- Tan, Ş., Kayabaşı Y., & Erdoğan, A. (2002). *Öğretimi planlama ve değerlendirme*. Anı.
- Ulu, H. (2018). Ekran okuma öz yeterlik ölçeği: Geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 6(1), 148-165.
- Ülper, H. (2012). Türkçe öğretmeni adaylarının öğretmenlik mesleğine dönük özyeterlik algıları. *Turkish Studies-International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 7(2), 1115-1131.
- Ülper, H., & Bağcı, H. (2012). Türkçe öğretmeni adaylarının öğretmenlik mesleğine dönük öz yeterlik algıları. *Journal of Turkish Studies*, 7(2), 1115-1131.
- Ülper, H., & Şirin, A. N. (2020). Okuma anlama düzeyleriyle özyeterlik algısı arasındaki ilişki bağlamında ortaokul öğrencilerinin görünüşleri. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 48, 1-14.
- Ünver, G. (2002). Okulöncesi eğitimi öğretmen adaylarının ders planı modelleri. *Eğitim ve Bilim*, 27(126), 62-69.
- Yaman, H., & Tulumcu, F.M. (2016). Yabancı dil olarak Türkçe öğrenenler için dinleme becerisi öz yeterlik ölçeği geliştirilmesi. *Turkish Studies -International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 11(3), 2371-2386.
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2008). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Seçkin.
- Yıldırım, E., & Yıldırım, Ö. (2020). İlkokul ve ortaokul öğretmenlerinin ders planlama yeterliklerinin incelenmesi. *Millî Eğitim Dergisi*, 49 (228), 7-37
- Yıldız, D. (2015). 8. sınıf öğrencilerinin bilişüstü farkındalık ve akademik öz yeterlik düzeyleri, motivasyonel inançları ve TEOG sınavı Türkçe puanları: bir yapısal eşitlik modeli denemesi. *Tarih Okulu Dergisi*, 8(XXIII), 41-61.
- Yılmaz, E., Yiğit, R. & Kaşaracı, İ. (2012). İlköğretim öğrencilerinin öz yeterlilik düzeylerinin akademik başarı ve bazı değişkinler açısından incelenmesi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 12(23), 371-388.

Yükseköğretim Kurulu (2018). *Yeni öğretmen yetiştirme lisans programları*. <https://www.yok.gov.tr/kurumsal/idari-birimler/egitim-ogretim-dairesi/yeni-ogretmen-yetistirme-lisans-programlari> adresinden erişilmiştir.

Extended Abstract

It is essential for teachers to use the curriculum effectively, to choose teaching methods and techniques suitable for the course, the subject to be covered and the learning environment, and plan the teaching process. In Turkish lessons, plans such as the annual plans and lesson plans divided into units should be followed by Turkish teachers. For this reason, teachers' ability to plan the teaching process in Turkish lessons is directly effective in success. Planning has many benefits in the educational process. Teachers can complete the teaching process by the objectives in their professional life by preparing different plans, regardless of their branch and level. The teaching process consists of planning, implementation and evaluation stages. When it comes to planning in education, one of the first concepts that come to mind is the lesson plan. The teaching process should be organized according to the course's objectives and the curriculum's learning areas. For this reason, it is necessary to work in a planned manner to teach the lesson systematically. One of the main reasons the teacher has problems preparing and applying a lesson plan may be his/her proficiency in lesson planning. Therefore, determining the teacher candidates' self-efficacy regarding lesson planning and the characteristics of the teacher according to these competencies will be beneficial in increasing the success in education, in the teacher training process and in guiding the in-service activities. Today, teachers prepare lesson plans and annual plans in the lessons that do not apply to a guidebook. This is also true for Turkish lessons. For this reason, Turkish teachers need to receive vocational training in plan preparation at the application level during the undergraduate period. For the reasons mentioned above, the research aimed to determine the self-efficacy perceptions of Turkish teacher candidates who received pre-service education towards lesson planning and to reveal the effect of various variables on the perception of efficacy.

In this research, which aims to determine the self-efficacy perceptions of Turkish teacher candidates towards lesson planning and thus reveal an existing situation, survey from quantitative models was used. The sample of the research was created based on easy accessibility and applicability. In this direction, the sample was determined among the candidates studying at the Bayburt University Faculty of Education Turkish Language Teaching undergraduate program. The sample was selected among the candidates studying in the relevant program with the easy-to-apply/appropriate case method. While determining the sample, attention was paid to the number of students close to each other for each grade level included in the sample, and it consisted of 192 teacher candidates. Depending on the purpose of the research, the Self-Efficacy Scale for Preparing a Lesson Plan was used to collect the data. During the data collection process, it was planned to deliver the measurement tool to the teacher candidates by hand, but it was also sent electronically due to the need for

time and data analysis during the application process. Quantitative statistics were used to analyse the data on the candidates' competencies in preparing a lesson plan. Among the quantitative statistical techniques, arithmetic mean(average), t-test and ANOVA were used.

As a result, the research concluded that the self-efficacy perceptions of Turkish teacher candidates who received pre-service training in preparing lesson plans coincided with the Agree range, and the candidates considered themselves competent in planning Turkish lessons. This result can be explained as that Turkish teacher candidates have the necessary perception and belief in planning in terms of purpose and achievement, preparation for the theme, information about the text, basic concepts, duration, methods and techniques, materials and digital environments, activity, measurement and evaluation, relations with other lessons, and precautions to be taken in the lesson. One of the important results of the research is that the candidates who receive pre-service training are sufficient about lesson planning that will be effective in their teaching success in their professional lives. The development of the candidates in undergraduate education, who gain knowledge and skills about Turkish teaching before the service, professional knowledge and general culture is an effective situation in preparing a lesson plan, as in many other professional skills. Research findings also prove this. According to the findings, it has been determined that the self-efficacy perceptions of Turkish teacher candidates in preparing lesson plans increase depending on the grade level. It was observed that senior students had the highest perception of efficacy in preparing lesson plans, and first-year students had the lowest perception level. Academic success, like grade level, is also a determining variable in revealing the situation regarding acquiring professional knowledge and skills. However, depending on the grade level and average achievement, the perception of self-efficacy in preparing a lesson plan increases, and academic development and success positively affect the perception.